

1. Палеха Ю. І. Загальне документознавство [Текст] : навч. посіб. / Ю. І. Палеха, Н. О. Леміш. – К. : Ліра-К, 2009. – 434 с.
2. Інформаційні технології та моделювання бізнес-процесів [Текст] : навч. посіб. / О. М. Томашевський, Г. Г. Цигелик, М. Б. Вітер, В. І. Дубак. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 296 с.

**Ірина Денисовець
м. Полтава**

СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПЕРЕКЛАДАЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Переклад наукової, технічної, ділової, правової документації з однієї мови на іншу є невід'ємною частиною науково-технічного прогресу. Про це свідчить постійне розширення ринку перекладу, а також розроблення і впровадження систем машинного перекладу.

В умовах глобалізаційних процесів робота перекладача й вимоги до нього істотно змінилися. Сьогодні вже недостатньо просто перекласти текст, користуючись комп'ютером як друкарською машинкою. Замовник очікує, що оформлення готового документа буде відповідати зовнішньому вигляду оригіналу надзвичайно точно і задовольняти чинним стандартам.

Основою технічного забезпечення якісного перекладу є персональний комп'ютер. Інформаційне забезпечення складають словники, бази даних і бази знань. Програмне забезпечення складають засоби базового програмного забезпечення та пакети прикладних програм (інформаційно-довідкові й інформаційно-пошукові системи, програми-перекладачі, експертні системи) [4, с. 15].

Зростають вимоги і до якості перекладу, яка залежить від таланту, ерудиції перекладача, від рівня його професійної підготовки в цілому. Разом з тим перекладач повинен знати особливості роботи з новими інформаційними технологіями, використовувати їх у перекладацькій діяльності.

За останні роки на ринку програмного забезпечення з'явилося кілька десятків програм машинного перекладу текстів з однієї мови на іншу.

Програми перекладу (системи машинного перекладу) виникли у відповідь на потреби користувачів в оперативному перекладі різної комерційної, технічної або INTERNET-інформації, яка подана в електронному вигляді.

Аналізуючи програми машинного перекладу, потрібно відразу зауважити, що вимоги до них не повинні бути такими, як до перекладу, який виконує людина. Переклад, зроблений комп'ютером, поки що далеко не ідеальний, але текст, отриманий в результаті роботи електронного перекладача, дозволяє в більшості випадків зрозуміти зміст документа, який перекладався. Далі цей документ можна редагувати, маючи базові знання з іноземної мови та добре орієнтуючись в предметній галузі, до якої належить інформація, що перекладається.

Одними з найбільш відомих програм машинного перекладу на ринку України є STILUS, ПАРС, Language Master. Ці програми-WINDOWS-

додатки, які підтримують технологію Drag&Drop, OLE-автоматизацію, мають оперативну довідкову систему, графічне діалогове налаштування, а також інші елементи управління вікнами, що робить ці програми справді популярними серед користувачів.

Серед усіх програм машинного перекладу STILUS 3.01 є найбільш відомою. Ця програма входить до складу офісного пакету Stilus Lingvo Office. У новій версії цієї програми значно розширено набір команд перекладу у Word та Excel, підтримку можливостей перекладу поточного абзацу, виділеного тексту, всього тексту, завантаження документа, що редагується у STILUS. Крім цього, у новій версії є можливість, не завантажуючи STILUS, використовувати будь-який з напрямків перекладу, підключати та відключати спеціалізовані словники, поповнювати та редагувати їх, додавати слова до списку зареєстрованих слів і переглядати список незнайомих слів та словосполучень.

Однією з програм машинного перекладу, яка нещодавно з'явилась на SOFT-ринку України, можна вважати Language Master. Наразі ця програма-перекладач призначена для підготовки текстів українською, російською та англійською мовами або їх комбінаціями. Схема роботи цієї програми ґрунтується на орфографічній перевірці початкового тексту, граматичних та семантичних особливостей побудови речень [6, с. 259–261].

Можна виділити два напрямки вдосконалення якості машинного перекладу: програмний та технічний. Програмний напрямок має на меті вдосконалення SOFT-забезпечення, тобто самого алгоритму програми, створення механізму системи, що самонавчається; технічний – розширення бази словників, сталих словосполучень та зворотів, а також диференціацію перекладачів за різною тематикою, реалізацію різних принципів відбору слів (статистичного, тематичного, контекстного) [1, с. 35–36].

Отже, широкого розповсюдження набули два різновиди перекладацьких комп'ютерних систем: системи автоматичного перекладу, що працюють з великими за обсягом текстами і видають користувачеві «чернетковий» переклад, який можна або використовувати для розуміння загального змісту тексту, або відредагувати і отримати остаточний документ; системи автоматизованого перекладу, що є аналогом традиційних паперових словників.

Джерела та література

1. Блехман М. Машинный перевод: состояние и тенденции / М. Блехман // Компьютеры + программы. – 2007. – № 5. – С. 31–36.
2. Говорун М. Машинный перевод в XX веке / М. Говорун // Мир Internet. – 2005. – № 2. – С. 16–26.
3. Грязнухіна Т.О. Паралельні корпуси текстів і машинний переклад / Т.О. Грязнухіна // Мовознавство. – 2006. – № 1. – С. 71–82.
4. Іванов В.Ф. Сучасні комп'ютерні технології і засоби масової комунікації: аспекти застосування / В.Ф. Іванов, О.К. Мелешенко. – К., 2006. – 146 с.
5. Пилипенко О. Персональное бюро переводов: Сравнительный тест языковых интерпретаторов / О. Пилипенко // СНІР. – 2007. – № 8. – С. 56–63.